

4168

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1

Trolleri.

Fick man ej smör, då man skulle kärna,
så var det något trolltyg med. Man värmde då en stålbit
och lade den i kärnan och sen blev det smör.

4168

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2

Trolleri.

I Kylens by fanns en gumma, som kunde
trolla smör från andra och till sig själv.

Trolleri.

En gång skulle jag gå och hämta hem en bagge, som var tjudrad. Baggen slet och sprang sin väg och fick en repstump med sig. Vi letade och letade men funno inga spår. Men så fanns där en skräddare, som rådde oss att gå till kloke Anders Hansson och få reda på var baggen fanns. Anders Hansson såg betänksam ut och sade: "Ja, ni ha inte letat så litet, men så mycket kan jag säga er, att baggen är inte död och far inte heller illa. Hållen er bara lugna." Några dagar senare kom baggen hem igen och hade repstumpen med sig. Var han hade varit vet man inte.

4168

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

4

Trolleri.

Det var en som blivit av med en bagge.
Han gick då till Anders Hansson och frågade vem som tagit
den. Anders Hansson ställde fram karlen, som tagit den
(det var en, som redan slaktat baggen). Nästa morgon stod
han med repet i munnen framför den som blivit av med bag-
gen. Det var Anders Hansson, som ställt fram honom. Om
det var karlen själv eller bara ett andeväsen, vet man
ej.

Kvacksalveri.

Anders Hansson kunde litet mera än andra. Han var även kvacksalvare. En gång blev han stämd. Länsman kom och skulle hämta honom, men när gubben satt sig i vagnen, fingo de ej hästarna att gå ur fläcken, bara sparkade och fnyste. Varför kör ni inte, sporde gubben. Länsman förstod att det var något galet och gubben måste sättas av, och först då gingo hästarna.

Gubben anlätades mycket, ända från Lund och Malmö kommo folk till honom.

4168

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6

Kikhosta.

Om ett barn har kikhosta, så kan det botas på följande sätt. Man skall gå till en kvinna, som har samma namn som sin mor, och vilkens mor har dött i barnsäng. Så skall barnet dricka vatten tre gånger ur den kvinnans hand och så botas kikhostan. (Då en flicka föddes, och modern dog i barnsängen, fick alltid flickan moderns namn.)

4168

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7

Utslag.

Om en flicka fick utslag på kroppen, så skulle modern gå till 9 kvinnor, som fått pojkar först och tigga en fläskbit av var och en och så smörja flickan med dessa 9 bitar både i ny och nedan, så skulle kvisslor-na gå bort. Var det en pojke, som hade utslag, skulle man göra på motsatt sätt.

Jag minns en kvinna, som kom till min mor och bad om en fläskbit till att smörja sin pojke med.

Kvacksalveri.

Far hade liksom en skorvväxt på halsen, det var körtlarna, som växte. Han kostade på sig ett par hundra kronor, men det hjälpte inte. Då gick han till Anders Hansson. Gubben såg betänksam ut och sa: "Du trodde inte, att jag skulle kunna bota dej, men det skall du allt få se." Far blev ordinerad att koka mjölgröt och så blanda den med sönderslaget smidkol (sådant kol, som faller av då man smider). Far gjorde så, och det hjälpte.

Kvacksalvaren.

När Anders Hansson låg lik, blev det en förfärlig storm, en julstorm, som man ej sett maken till. Man förstod att det var i samband med gubben. Självt hade han ofta sagt, att när jag är död, så skall ni få se under.

En flicka tog upp faderns mantel. Hon hette Ingrid och har kvacksalveri. Så mycket som fadern kunde hon inte, men det var ändå en hel del. I ersättning för vad han uträttat, tog gubben i vanliga fall inte mer än 25 öre.

Hypnotism.

Det fanns en skollärare i Kylen, som kunde hypnotisera. Han hypnotiserade skolpågarna. En gång satte han en påg på en bänk, glodde litet räligen på honom och tog ett tag med handen framför ögonen på honom. Sedan sa han till de andra pågarna, att de skulle försöka lyfta honom, men det var omöjligt tills han gjorde något med pojken.

Skrock.

Mor hade en gammal spinnrock, som far
inte för så längesedan köpt på en auktion efter en gammal
led kvinna. Den rocken kunde gå av sig själv. Ibland började
den gå mitt på nätterna. Snodden togs av, men rocken gick
ändå. Mor trodde, att det berodde på, att den gamla kvinnan,
som haft den, spunnit på söndagarna. Farbror frågade en gång,
då rocken började gå: "Vad är det?" Sedan dess har aldrig
rocken gått av sig själv mera. Vi ha den än, och jag är ej
rädd för den .(foto).

4168

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

12

Skrock.

De gamla hade alltid för sig,
att de skulle spotta i tvättvattnet, innan de vågade slå ut
det. Det finns gamla som göra än.

4168

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

13

Skrock.

Om man bar en spann mjölk över
en å, fick man ej byta hand mitt på bron.

4168

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

14

Skrock.

Innan de sålde mjölk ,lade de en
nypa salt i den, sedan gick det ej att trolle med mjölken.
Mor sa också: "Ifall de koka den och den pöser över."

Skrock.

Om man bar en säck mjöl eller dyligt på ryggen, så skulle man noga se till, att knuten kom framför axeln, ty om den var på ryggen, och en kvinna, som var havande, kom efteråt så fick barnet lyte.

Likaså fick ej en havande kvinna krypa genom en stätta, gjorde hon det fick barnet "skriket". Om hon gjort det, så skrek barnet vid samma tider, och hon fick då taga barnet med sig och krypa tre gånger genom stättan så upphörde skriket.

4168

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

16

Skrock.

Om man skulle gå någon stans
och först mötte en kvinna ansågs det vara otur. Mötte man
däremot en mansperson var det tur. Ej heller var det bra att
att behöva gå tillbaka efter någonting.

Gråne
V. Gånge
Visseltofta
sept. 1931

4168

Uppf. av Prof. Thulin
Förköpsing
Per. av Erik Johansson
Född 1879
Visseltofta

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

17

Skrock. (Markvast)

En furukvast, som var hopvuxen
i en bunke hängdes över hästarna för att manen ej skulle
kunna fläta manen.

Stämma värme.

Malmqvists Palla (Permilla) var en gumma, som kunde stämma värme. En gång tog det eld i skogen, när man skulle kolna ris. Det höll på att bliva en stor eldsvåda, men de skickade efter gumman, och hon gick runt elden, och denna spred ej utanför där hon gått.

4168

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

19

Skatt.

I en backe strax här intill, sägs det,
att skatter äro nedgrävda och gömda från ofredstider.
Det är emellertid så gott som omöjligt att gräva sig till
en sådan skatt. Det syns, att de plockat ihop stora sten-
rör.

4168

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

20

Korna.

När en ko kalvat skulle man första gången lägga en stälbit i byttan och mjölka på den. Sen skulle man doppa tre brödbitar i den första mjölken och så ge kon dem. Vi frågade mor, varför hon gjorde så, men hon ville ej ge oss något besked.

Visselstoppa, K. Gårde - Sk 4168

Fåren.

När de på våren skulle släppa fåren, så skulle man sy fast ett rött band omkring halsen på dem. Det gjorde att, att räven ej vågade taga dem. Så gjorde alltid mor.

4168

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

22

Korpen.

När ett kreatur blev sjukt, skrek ofta
korparna i förväg.

4168

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

23

Skatan.

När skatan skrattade, så kom det snart
främmande. Farmor trodde så fast på det. Skator trodde
ha tur med sig.

4168

Göken.

När göken hade galet ifrån sig,
så troddes det, att han blev till en hök.

SRÅn
Västra Gänge
Visselofta
mjd 1931

4168

M. Prof. Strulin
Jönköping
Ber. av Erick Johanson
Född 1879 i Visselofta

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

25

Vildgässen.

När vildgässen komma tidigt,
så blir det tidig vår. När de flyga tidigt, så blir det
snar vinter.

4168

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

26

Ärlan.

När ärlan är ute och går, är
det bra att så och sätta.

4168

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

27

Hösta löv.

När vi skulle hösta löv till fären, så ville alltid far, att vi skulle göra det på Johannes Döparens halshuggningsdag den 29 augusti, ty högg man löv den dagen, så slog det ej upp några skott sedan på björkerötterna.

4168

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

28

Påskveckan.

Dagarna i påskveckan hade förr
följande namn: Fläcksöndag, bullemåndag, stenkaketisdag, dymmel-
onsdag, skärtorsdag, långfredag och påsklördag.